Załącznik do Uchwały Nr 93/1338/20

Zarządu Województwa Lubuskiego

z dnia 24 marca 2020 r.

Strategia Inwestycyjna dla instrumentów finansowych w Regionalnym Programie Operacyjnym – Lubuskie 2020

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego

Zielona Góra, marzec 2020 r.

Fundusze Europejskie Program Regionalny

Lubuskie Warte zachodu

Unia Europejska Europejskie Fundusze Strukturalne i Inwestycyjne

Program współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
oraz Europejskiego Funduszu Społecznego

Spis treści

1. Wykaz skrótów ... 3
2. Definicje ... 3
3. Wprowadzenie ... 5
4. Podstawy prawne instrumentów finansowych ... 8
5. Instrumenty finansowe w województwie lubuskim ... 9
5.1. Perspektywa finansowa 2007-2013 ... 9
5.2. Postawy strategiczne dla wdrażania instrumentów finansowych ... 10
5.3. Instrumenty finansowe 2014-2020 w województwie lubuskim ... 11
5.4. Kierunki interwencji ... 12
5.5. Montaż finansowy ... 14
5.6. Płynność finansowa funduszu funduszy ... 15
6. Schemat - model wdrażania ... 15
6.1. Wybór Menadżera Funduszu - Funduszy ... 19
6.2. Wybór Pośredników Finansowych ... 21
7. Założenia dla wdrażania instrumentów finansowych w ramach RPO-L2020 i produkty finansowe ... 22
7.1. Poddziałanie 1.5.2 Rozwój sektora MŚP – instrumenty finansowe RPO-L2020 ... 22
7.2. Poddziałanie 3.2.4 Efektywność energetyczna – instrumenty finansowe RPO-L2020 ... 26
7.3. Poddziałanie 6.3.2 Wsparcie dla samozatrudnienia poprzez finansowe instrumenty zwrotne ... 30
8. Najważniejsze zasady wdrażania Strategii Inwestycyjnej ... 33
8.1. Zarządzanie finansowe i wynagradzanie MFF ... 33
8.2. Monitoring, sprawozdawczość i ocena Strategii Inwestycyjnej ... 34
8.3. Działania informacyjno - promocyjne ... 35
8.4. Zmiany Strategii Inwestycyjnej ... 36
8.5. Ponowne wykorzystanie środków z IF po zakończeniu okresu kwalifikowalności ... 37

1. Wykaz skrótów

- **EFRR** - Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
- **EUR** - Euro
- **IF** - Instrumenty finansowe
- **IZ** - Instytucja Zarządzająca
- **JEREMIE** - Joint European Resources for Micro-to-Medium Enterprises – wspólne europejskie zasoby dla mikr o-, małych i średnich przedsiębiorstw
- **KE** - Komisja Europejska
- **LRPO** - Lubuski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013;
- **MFF** - Menadżer funduszu funduszy
- **MŚP** - Małe i średnie przedsiębiorstwa
- **OP** - Oś Priorytetowa
- **OZE** - Odnawialne Źródła Energii
- **PF** - Pośrednik finansowy
- **PI** - Priorytet Inwestycyjny
- **RPD** - Roczny Plan Działania
- **RPO - L2020** - Regionalny Program Operacyjny - Lubuskie 2020
- **SRWL 2020** - Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020
- **UE** - Unia Europejska

2. Definicje

Analiza ex-ante/ Analiza - „Ocena ex-ante instrumentów finansowych w perspektywie finansowej UE 2014-2020 w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020", realizowana zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym i metodologią oceny ex-ante instrumentów finansowych Komisji i Europejskiego Banku Inwestycyjnego w okresie programowania 2014-2020, z lutego 2015 r.

Aktualizacja analizy ex-ante - "Raport końcowy Aktualizacja oceny ex-ante instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 wraz z oceną ryzyka dla gwarancji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020" realizowana zgodnie z Rozporządzeniem ogólnym i metodologią oceny ex-ante instrumentów finansowych Komisji i Europejskiego Banku Inwestycyjnego w okresie programowania 2014-2020, z grudnia 2016 r.

Fundusz Funduszy/ FF - fundusz, o którym mowa w art. 2 pkt 27 Rozporządzenia ogólnego.

Fundusz Pożyczkowy - wyodrębniony księgowo fundusz osoby prawnej, która nie działa w celu osiągnięcia zysku lub przeznacza zysk na cele statutowe służące tworzeniu korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości przez udzielanie pożyczek mikroprzedsiębiorcom, małym lub średnim przedsiębiorcom.

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym - Lubuskie 2020 / IZ RPO-L2020 – instytucja odpowiadająca za zarządzanie RPO-L2020w rozumieniu art. 125 Rozporządzenia ogólnego.

Inicjatywa JEREMIE - Joint European Resources for Micro to Medium Enterprises (Wspólne Europejskie Zasoby dla Mikro, Małych i Średnich Przedsiębiorstw) to inicjatywa uruchomiona przez Komisję i Europejski Fundusz Inwestycyjny, jako członka Grupy Europejskiego Banku Inwestycyjnego, na rzecz poprawy dostępu do funduszy wparcia MŚP w Unii Europejskiej w perspektywie finansowej 2007-2013.

Instrumenty Finansowe/ Instrumenty/ IF, Instrumenty zwrotne - Instrumenty finansowe w rozumieniu art. 2 pkt 11 Rozporządzenia ogólnego, wdrażane w ramach RPO-L2020.

MŚP - mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa spełniające przesłanki określone w Załączniku I do Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznającego niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu.

Ostateczny odbiorca - osoba prawna lub fizyczna, która otrzymuje wsparcie finansowe z instrumentu finansowego.

Pomoc de minimis - środki pomocy, o których mowa w art. 3 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 1407/2013 z 18 grudnia 2013 r. w sprawie stosowania art. 107 i 108 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej do pomocy de minimis.

Podmiot Wdrażający Instrument Finansowy – podmioty wdrażające instrumenty finansowe poprzez fundusz funduszy.

Menadżer Funduszu Funduszy podmiot wdrażający fundusz tworzony w celu zapewniania wsparcia w postaci środków z programu lub programów dla kilku instrumentów finansowych. Podmiot wdrażający fundusz funduszy uważa się za jedynego beneficjenta, w rozumieniu art. 2 pkt 10 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Pośrednik Finansowy/ PF - bank, instytucja finansowa, fundusz pożyczkowy, fundusz inwestycyjny (włączając jednostki specjalnego przeznaczenia) lub inny pośrednik finansowy, publiczny lub prywatny, wybrany przez Menadżera Funduszu Funduszy zgodnie z postanowieniami Umowy o finansowanie w celu wdrażania instrumentu finansowego oraz art. 38 ust. 5 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.

Projekt - przedsięwzięcie mające na celu wdrażanie instrumentów finansowych w ramach RPO-L2020.

SL 2014 - aplikacja główna Centralnego systemu teleinformatycznego, o której mowa w Wytycznych w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020.

Strategia inwestycyjna/ Strategia - niniejsza Strategia Inwestycyjna wdrażania instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020.

SZOOP RPO-L2020 - Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020.

Roczny Plan Działania/ RPD - oznacza dokument określający planowany przebieg realizacji Projektu w przyszłym okresie tj. roku kalendarzowym.

3. Wprowadzenie

Zgodnie z zapisami Umowy Partnerstwa[1], wsparcie unijne w ramach programów operacyjnych, w tym regionalnych programów operacyjnych udzielane być powinno poprzez szersze pod względem tematycznym i wartościowym stosowanie interwencji o charakterze zwrotnym dzięki wykorzystaniu odpowiednich instrumentów finansowych (IF)[2].

Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 jest finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Jest realizowany na obszarze województwa lubuskiego, które jest zaliczone do regionów słabiej rozwiniętych.

Zgodnie z Umową Partnerstwa alokacja środków unijnych na RPO-L2020 wynosi 906,9 mln euro, w tym 651,8 mln EUR w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i 255,1 mln EUR w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS). Zaplanowano, iż wsparcie w ramach RPO-L2020 będzie udzielane zarówno w formie dotacji, jak i w formie instrumentów finansowych.

Strategia Inwestycyjna w powiązaniu z umową o finansowanie stanowi podstawę określającą ogólne kierunki, cele, zasady i sposoby wdrażania instrumentów finansowych w ramach RPO-L2020. Są one podstawowymi dokumentami określającymi zasady współpracy IZ RPO-L2020 z podmiotami wdrażającymi IF w województwie lubuskim.

Wykorzystanie mechanizmów zwrotnych w finansowaniu powinno być poprzedzone rzetelną diagnozą zakresu oraz przyczyn występowania luki finansowej wśród potencjalnych beneficjentów oraz wyznaczenia obszarów wdrażania IF. Na podstawie zakończonego w lutym 2015 r. badania zidentyfikowano i potwierdzono słuszność zastosowania IF dla następujących Priorytetów Inwestycyjnych:

1. Oś Priorytetowa 1: Gospodarka i Innowacje
   - ✓ Priorytet Inwestycyjny 3c: Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług.
2. Oś Priorytetowa 3: Gospodarka niskoemisyjna:
   - ✓ Priorytet Inwestycyjny 4a: Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych.
   - ✓ Priorytet Inwestycyjny 4c: Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym

[1] Umowa Partnerstwa – dokument z 21 maja 2014 r. zatwierdzony przez Komisję Europejską 23 maja 2014 r. z późn. zm.
[2] Zgodnie z art. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 966/2012 z dnia 25 października 2012 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 „instrumenty finansowe" oznaczają unijne środki wsparcia finansowego przekazywane z budżetu na zasadzie komplementarności w celu osiągnięcia określonego celu lub określonych celów polityki Unii. Instrumenty takie mogą przybierać formę inwestycji kapitałowych lub quasi-kapitałowych, pożyczek lub gwarancji lub innych instrumentów opartych na podziale ryzyka, a w stosownych przypadkach mogą być łączone z dotacjami.

w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym. - *W zakresie projektów termomodernizacyjnych w budownictwie mieszkaniowym*.

- ✓ Priorytet Inwestycyjny 4g: Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.[3]

3. Oś Priorytetowa 6: Regionalny rynek pracy:
   - ✓ Priorytet Inwestycyjny 8iii: Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw. - *W zakresie projektów dotyczących wsparcia osób fizycznych planowane jest wykorzystanie instrumentów finansowych obejmujących działania na rzecz rozwoju przedsiębiorczości. Wsparcie w formie dotacji przewidywane jest wyłącznie dla osób znajdujących się w szczególnie niekorzystnym położeniu na rynku pracy.*

W wyniku zatwierdzonej przez Komisję Europejską ostatecznej treści RPO-L2020 oraz krystalizacji systemu wdrażania RPO, w tym IF i podejmowanych decyzji Instytucji Zarządzającej RPO-L2020 odnośnie systemu wdrażania IF w regionie, powstała potrzeba zaktualizowania badania w zakresie IF, a także rekomendacji powstałych na jego podstawie. Efektem tego procesu była aktualizacja oceny ex-ante instrumentów finansowych RPO-L2020, na podstawie której ostatecznie zidentyfikowano następujące Priorytety Inwestycyjne, które można objąć wsparciem zwrotnym:

- ✓ PI 3c – Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług – OP 1: Gospodarka i Innowacje;
- ✓ PI 4c – Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym – OP 3. Gospodarka niskoemisyjna RPO-L2020;
- ✓ PI 8iii – Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw – OP 6. Regionalny rynek pracy RPO-L2020.

Treść przedmiotowego dokumentu została oparta na wynikach płynących z raportu końcowego aktualizowanego badania ex-ante pn. *Raport końcowy Aktualizacja oceny ex-ante instrumentów finansowych w perspektywie finansowej 2014-2020 wraz z oceną ryzyka dla gwarancji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020*. Badanie zostało zakończone w grudniu 2016 r. Ponadto założenia Strategii Inwestycyjnej dla IF w RPO-L2020 opracowano na podstawie zatwierdzonego przez KE RPO-L2020 w grudniu 2014 r. oraz zapisach, aktualnego na dzień opracowania niniejszego dokumentu, Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO-L2020.

W ramach PI 3c wsparcie instrumentami finansowymi skierowane zostanie do MŚP z województwa lubuskiego i będzie miało na celu wsparcie ich konkurencyjności na rynku. Natomiast w ramach PI 4c efektem realizacji przedsięwzięć będzie polepszenie efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkaniowych, oraz zmniejszenie niskiej emisji gazów cieplarnianych. Instrumenty finansowe w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego – PI 8iii ukierunkowane są na rynek pracy

[3] W wyniku dodatkowych analiz obszaru, Zarząd Województwa Lubuskiego zdecydował o rezygnacji z realizacji instrumentów finansowych w PI 4g.

i skierowane do osób pozostających bez pracy, które zamierzają rozpocząć działalność gospodarczą. Efektem wsparcia będzie wzrost liczby podmiotów gospodarczych w województwie.

Zakłada się, z uwagi na dynamikę procesów rynkowych, zmian społeczno-gospodarczych występujących w regionie oraz w kraju, iż sformułowane założenia w niniejszym dokumencie będą podlegać cyklicznej analizie i weryfikacji w sposób umożliwiający oferowanie produktów, adekwatnych do zdiagnozowanego zapotrzebowania rynku oraz osiągania oczekiwanych rezultatów założonych w RPO-L2020. Sam dokument, wyznaczający ogólne kierunki i założenia realizacji IF w regionie w ramach regionalnego programu operacyjnego może być uzupełniany, doprecyzowany w Rocznych Planach Działań uszczegóławiających działania planowane do realizacji w kolejnych latach w projekcie.

W procesie wdrażania instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020, w którym uczestniczy Bank Gospodarstwa Krajowego, w roli Menadżera Funduszu Funduszy dla przekazanego wkładu Programu, w 2019 roku podjęto decyzję o rezygnacji z realizacji przedsięwzięcia w obszarze efektywności energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkaniowych.[4]

Dotychczas prowadzone działania zapoczątkowane zawarciem umowy z BGK na realizację projektów m.in. w ramach PI 4c *Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym* – OP 3. Gospodarka niskoemisyjna RPO-L2020, nie przyniosły oczekiwanych efektów. W wyniku podejmowanych działań nie zdołano wybrać (na podstawie otwartych, przejrzystych, proporcjonalnych i niedyskryminacyjnych procedur, niedopuszczających do konfliktu interesów) pośrednika finansowego, który prowadziłby zadania i realizował ofertę pożyczkową w ramach projektu pn. Wsparcie efektywności energetycznej przez Fundusz Funduszy województwa lubuskiego. Zmiana warunków realizacji przedmiotowego projektu, parametrów pożyczek i wyboru pośredników okazały się nieskuteczne.

W wyniku przeprowadzonych dwóch postępowań przetargowych oraz dialogu technicznego nie złożono ofert na realizację zadań z obszaru wdrażania ww. przedsięwzięcia. Dodatkowo czas jaki pozostał do zakończenia realizacji ww. Umowy oraz realizacji niniejszej Strategii Inwestycyjnej skłonił IZ RPO-L2020 oraz BGK do zakończenia realizacji ww. projektu.

[4] Zmiana w realizacji IF, w związku z decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2020) 1331 z dnia 4 marca 2020 r. zmieniającą decyzję wykonawczą C(2014) 10024 zatwierdzającą niektóre elementy programu operacyjnego „Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020" do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu zatrudnienia" dla regionu lubuskiego w Polsce. W wyniku wprowadzonych zmian w RPO-L2020 zakończona została realizacja projektu pt. *Wsparcie Efektywności energetycznej przez Fundusz Funduszy województwa lubuskiego*, w ramach PI 4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym – OP 3. Gospodarka niskoemisyjna RPO-L2020

4. Podstawy prawne instrumentów finansowych

Przygotowanie i realizacja programów operacyjnych, w tym wdrażanie IF w perspektywie finansowej UE 2014-2020 prowadzone jest w oparciu o katalog aktów normatywnych oraz innych regulacji prawnych, przyjętych na poziomie Unii Europejskiej, kraju oraz regionu – województwa lubuskiego.

Poniżej zostały wymienione najważniejsze regulacje prawne, które stanowią podstawę wdrażania IF:

- ✓ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz. Urz. UE L 247 z dnia 20 grudnia 2013);
- ✓ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euroatom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012;
- ✓ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) nr 480/2014 z 3 marca 2014 uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz. Urz. UE L 138 z dnia 13 maja 2014);
- ✓ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 821/2014 z dnia 28 lipca 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w zakresie szczegółowych uregulowań dotyczących transferu wkładów z programów i zarządzania nimi, przekazywania sprawozdań z wdrażania instrumentów finansowych, charakterystyki technicznej działań informacyjnych i komunikacyjnych w odniesieniu do operacji oraz systemu rejestracji i przechowywania danych (Dz. Urz. UE L 223/7 z dnia 29 lipca 2014);
- ✓ Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 964/2014 z dnia 11 września 2014 r. ustanawiające zasady stosowania rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 w odniesieniu do standardowych warunków dotyczących instrumentów finansowych (Dz. Urz. UE L 271/16 z dnia 12 września 2014);

- ✓ Rozporządzenie Komisji (UE) nr 651/2014 z dnia 17 czerwca 2014 r. uznające niektóre rodzaje pomocy za zgodne z rynkiem wewnętrznym w zastosowaniu art. 107 i 108 Traktatu Tekst mający znaczenie dla EOG (Dz. Urz. UE L 187 z dnia 26 czerwca 2014);

oraz inne regulacje prawne o charakterze wykonawczym, uzupełniającym lub pomocniczym w odniesieniu do wyżej wymienionych regulacji, w tym w szczególności decyzje i wytyczne Komisji Europejskiej.

Regulacje krajowe i regionalne[5], w tym:

- ✓ Ustawa z 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020;
- ✓ Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych;
- ✓ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych;
- ✓ Ustawa z dnia 30 kwietnia 2004 r. o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej;
- ✓ Wytyczne w zakresie kwalifikowalności wydatków w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Spójności na lata 2014-2020;
- ✓ Strategia Rozwoju Województwa Lubuskie 2020;
- ✓ Regionalny Program Operacyjny - Lubuskie 2020;
- ✓ Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020;

a także wszelkie przepisy o charakterze wykonawczym, uzupełniającym lub pomocniczym, w odniesieniu do wyżej wymienionych regulacji, w tym, w szczególności rozporządzenia i wytyczne ministra właściwego do spraw rozwoju.

5. Instrumenty finansowe w województwie lubuskim

5.1. Perspektywa finansowa 2007-2013

Źródło finansowania instrumentów inżynierii finansowej wspierających przedsiębiorczość w województwie lubuskim stanowiły środki w ramach Działania 2.5 LRPO na lata 2007-2013. Łącznie zawarto 9 umów o wartości dofinansowania w wysokości 43,1 mln zł. Wyboru pośredników dokonano w trybie naborów pozakonkursowych/konkursowych.

Ogólnie zaspokojono potrzeby finansowe lubuskich MŚP w wysokości 87,1 mln zł, z czego 49,3 mln zł stanowiły pożyczki. Wielkość udzielonego wsparcia była w województwie lubuskim mniejsza niż w czołowych regionach Polski, które w poprzedniej perspektywie wykorzystywały instrumenty

[5] Przepisy należy stosować zgodnie z obowiązującym, aktualnym stanem prawnym.

finansowe do wspierania przedsiębiorczości. W Działaniu 2.5 LRPO na lata 2007-2013 uczestniczyło łącznie 6 pośredników finansowych. Fundusze pożyczkowe otrzymały dotychczas dofinansowanie o wartości 31,1 mln zł, a jedyny fundusz poręczeniowy – 12 mln zł. Fundusze realizują od początku lipca 2016 r. tzw. strategię wyjścia. Polega ona na kontynuowaniu dotychczasowej działalności pożyczkowej/poręczeniowej ze środków zwracanych lub uwalnianych przez okres kolejnych 10 lat.

Niniejsza Strategia Inwestycyjna uwzględnia fakt, iż w tym samym czasie w województwie będą funkcjonować instrumenty o charakterze zwrotnym finansowane ze środków pochodzących z instrumentów finansowych z okresu programowania 2007-2013 oraz okresu 2014-2020. Dlatego też system dystrybucji został tak zaprojektowany, aby zapewnić komplementarność różnych źródeł wsparcia będących w dyspozycji Samorządu Województwa Lubuskiego, a także aby możliwe było osiągnięcie efektu synergii.

5.2. Postawy strategiczne dla wdrażania instrumentów finansowych

Zastosowanie zwrotnych form finansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach RPO-L2020, a także obszary, w których tego rodzaju wsparcie będzie wykorzystywane, znajduje swoje podstawy i uzasadnienie w dokumentach strategicznych przyjętych przez instytucje unijne, krajowe, a także Samorząd Województwa Lubuskiego oraz jest ukierunkowane na osiąganie celów w nich ustalonych.

Na poziomie Unii Europejskiej założenia i cele do osiągnięcia w perspektywie do 2020 roku, zostały określone w dokumencie „Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu – Europa 2020" (Strategia Europa 2020), który wyróżnia takie priorytety rozwojowe jak:

- ✓ rozwój inteligentny: rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
- ✓ rozwój zrównoważony: wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej,
- ✓ rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu: wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Natomiast Plan Inwestycyjny dla Europy, zwany potocznie *Planem Junckera*, to przygotowany przez Komisję Europejską i Europejski Bank Inwestycyjny plan pobudzenia inwestycji w gospodarce europejskiej. Za wdrażanie planu odpowiedzialna jest przede wszystkim grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego, jednak legislatorzy przewidzieli w nim także ważną rolę dla państwowych banków rozwoju, takich jak Bank Gospodarstwa Krajowego i innych publicznych instytucji finansowych, których zadaniem jest pobudzanie gospodarki. Dla przedsiębiorstw z sektora MŚP, w ramach przedmiotowego Planu, przewidziano wsparcie instrumentami finansowymi (w ramach Planu nie jest oferowane wsparcie grantowe) dostarczanymi przez sieć pośredników finansowych – funduszy inwestycyjnych, banków,

funduszy leasingowych i innych. Działania związane z obszarem IF w RPO-L2020 wpisują się w cele realizowane przez Plan Junckera.

Z kolei na poziomie krajowym, programowanie opiera się na powiązaniu oczekiwań europejskich odnośnie koncentracji na celach Strategii Europa 2020 z celami krajowymi wskazanymi w „Strategii Rozwoju Kraju 2020 – Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo", która została zaktualizowana zapisami *Strategii na rzecz odpowiedzialnego rozwoju* (zwana również SOR). Dokumenty te wraz z Umową Partnerstwa tworzą spójny system dokumentów strategicznych i programowych na perspektywę finansową 2014-2020 oraz mają istotne znaczenie dla wdrażania interwencji w ramach RPO-L2020, m.in. w postaci instrumentów finansowych.

Podstawowym dokumentem odniesienia na poziomie lubuskiego, który wzięto pod uwagę przy analizie potrzeb oraz konstruowaniu założeń do systemu interwencji realizowanej z wykorzystaniem instrumentów finansowych w okresie 2014-2020 jest „Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020". Stanowi ona najważniejszy dokument wskazujący kierunki rozwoju społeczno-gospodarczego województwa lubuskiego.

Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020 pokazuje optymalny kierunek rozwoju województwa, bazujący na istniejącym potencjale i wykorzystujący pojawiające się szanse rozwojowe oraz jest głęboko wpisana w założenia długofalowej strategii rozwoju Polski, jako integralnej części Unii Europejskiej. W celu urzeczywistnienia wizji rozwoju województwa lubuskiego w perspektywie dziesięciolecia sformułowano cel główny: *Wykorzystanie potencjałów województwa lubuskiego do wzrostu jakości życia, dynamizowania konkurencyjnej gospodarki, zwiększenia spójności regionu oraz efektywnego zarządzania jego rozwojem*.

Cel główny zostanie osiągnięty w wyniku realizacji celów strategicznych. W SRWL 2020 sformułowano cztery cele strategiczne, które stanowią zmodyfikowaną i zweryfikowaną kontynuację celów strategicznych ze strategii przyjętej w 2005 r. W ten sposób, zapewniono ciągłość procesu planowania strategicznego.

Ponadto istotne znaczenie przy określaniu kierunków i priorytetów wsparcia w formie instrumentów finansowych mają także regionalne strategie o charakterze sektorowym.

Obszary interwencji RPO-L2020 są przede wszystkim pochodną ustaleń Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020, która wobec RPO-L2020 jest dokumentem nadrzędnym. Ta zależność została również uwzględniona przy ustalaniu ram wsparcia poprzez instrumenty finansowe.

5.3. Instrumenty finansowe 2014-2020 w województwie lubuskim

Regionalny Program Operacyjny – Lubuskie 2020 jest dokumentem, o którym mowa w art. 2 pkt 6 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013 oraz w art. 2 ppkt 17c ustawy z dnia 29 sierpnia 2014 roku o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej

2014-2020. Stanowi instrument realizacji zadań zmierzających do osiągania spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej Unii Europejskiej poprzez inteligentny i zrównoważony rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu.

W zatwierdzonym w grudniu 2014 r. Regionalnym Programie Operacyjnym - Lubuskie 2020 przewidziano możliwość wykorzystania instrumentów finansowych w dwóch Priorytetach Inwestycyjnych – w obszarze przedsiębiorczości oraz aktywizacji osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą. Jednocześnie zastrzeżono, iż zasadność ich realizacji we wskazanych PI oraz innych, w których przewiduje się możliwość wdrażania IF potwierdzone zostanie oceną ex-ante, do której przeprowadzenia zobowiązana była Instytucja Zarządzająca RPO-L2020 zgodnie z art. 37 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.

Przedmiotową ocenę przeprowadzono w celu m.in. ustalenia występowania zawodności mechanizmów rynkowych lub nieoptymalnego poziomu inwestycji oraz uwzględnienia innych kwestii, o których mowa w art. 37 ust. 2 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013. Dodatkowo, na koniec 2016 r. zaktualizowano ww. ocenę, a samo badanie rozszerzono o ostrożną ocenę ex-ante ryzyka (gwarancji/poręczeń), o której mowa, m.in. w art. 8 Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014 oraz art. 42 ust. 1 lit. b) Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013.

W styczniu 2017 r. Zarząd Województwa Lubuskiego przyjął rekomendacje wynikające z badania ex-ante, które potwierdziły, iż istnieje uzasadnienie dla realizacji wsparcia w formule instrumentów zwrotnych w obszarze rozwoju przedsiębiorstw i wzmocnienia ich konkurencyjności, modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkaniowych oraz wsparcia osób chcących rozpocząć działalność gospodarczą.

W procesie prowadzenia umowy związanej z realizacją projektów przez Bank Gospodarstwa Krajowego, który pełni rolę Menadżera Funduszu Funduszy, w 2019 r. IZ RPO-L2020 oraz Bank uzgodniły zakończenie realizacji projektu z obszaru modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkaniowych. Decyzja ta została podjęta z uwagi na fakt, iż dotychczas prowadzone działania związane z wyborem Pośredników Finansowych w celu realizacji pożyczek w ww. obszarze, nie przyniosły oczekiwanych efektów (postępowania przetargowe na wyłonienie Pośredników Finansowych kończyły się unieważnieniem postępowań).

5.4. Kierunki interwencji

Wykorzystanie instrumentów finansowych w ramach aktualizacji oceny ex-ante było analizowane w przypadku Działań zestawionych w poniższej tabeli. Podaje ona również zbiorczo rekomendowane rozstrzygnięcia w zakresie zastosowania IF („wsparcie dotacyjne" – oznacza wyłącznie instrumenty dotacyjne w ramach Działania; „Instrumenty finansowe" – oznacza rekomendację zastosowania instrumentów finansowych, które najczęściej nie są jedynym rekomendowanym instrumentem – najczęściej uzupełniają wsparcie dotacyjne). Środki będące wkładem UE w instrumenty finansowe

zostaną przeznaczone na udzielanie wsparcia wyłącznie w formie pożyczek i nie będą łączone z dotacjami.

Priorytet inwestycyjny	Rozstrzygniecie dotyczące rodzaju rekomendowanego instrumentu	Proponowana alokacja na instrument finansowy - szacowany wkład UE (w euro)
PI 3c – wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług	instrumenty finansowe	57 000 000,00[6]
PI 4a – wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych	Wsparcie dotacyjne	Wsparcie poprzez instrument dotacyjny
PI 4c – wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym	instrumenty finansowe – w wyniku zmian w procesie realizacji IF, środki finansowe będą przeznaczone na dotacje w ramach PI 4c	4 140 000,00[7]
PI 8iii – praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	instrumenty finansowe	1 420 000,00[8]

W ramach oceny ex-ante przeprowadzono również ocenę zasadności realizacji IF w formie instrumentów kapitałowych oraz instrumentów oferujących gwarancje. Badanie wykazało, iż na obecnym etapie realizacji IF nie ma zasadności realizacji przedmiotowych instrumentów. Jednakże w wyniku ponownej oceny ex-ante, która powinna być dokonana w późniejszym terminie, należy zweryfikować ponownie potrzebę ich realizacji. W przypadku gwarancji należy mieć na uwadze, iż wsparcie w postaci poręczeń będzie realizowane przez fundusz poręczeniowy ze środków pochodzących z LRPO na lata 2007-2013.

[6] Alokacja na IF zawiera również środki w ramach rezerwy wykonania (5%): 2 850 000,00 euro.
[7] Alokacja na IF zawiera również środki w ramach rezerwy wykonania (6%): 248 400,00 euro.
[8] Alokacja na IF zawiera również środki w ramach rezerwy wykonania (6,98%): 99 116,00 euro.

5.5. Montaż finansowy

Fundusz Funduszy, w związku z realizacją umowy o finansowanie zapewni, iż do instrumentów Finansowych wniesione będzie finansowanie, mające na celu zyskanie wymaganego wkładu krajowego, oznaczającego krajowy wkład publiczny lub prywatny, o którym mowa w art. 38 ust. 9 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013, w wysokości wynikającej z RPO-L2020. W ramach Projektu wyżej wymieniony wkład krajowy zostanie wniesiony na poziomie MFF, PF lub ostatecznych odbiorców. W zakresie tym BGK będzie przestrzegał przepisów dotyczących pomocy publicznej podczas pozyskiwania współfinansowania, włączając pozyskiwanie wkładu krajowego.

Priorytet Inwestycyjny/Oś Priorytetowa/Poddziałanie	Wsparcie UE* – EFRR/EFS (w euro)	Szacowany Wkład krajowy – w tym wkład publiczny lub prywatny (w euro)*	Finansowanie ogółem (w euro)*
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego			
PI 3c / OP 1 / 1.5.2.	57 000 000,00	10 058 823,53	67 058 823,53
PI 4c / OP 3 / 3.2.4.	4 140 000,00	730 588,24	4 870 588,24
Europejski Fundusz Społeczny			
PI 8 iii / OP 6 / 6.3.2.	1 420 000,00	250 588,24	1 670 588,24
Razem	**62 560 000,00**	**11 040 000,01**	**73 600 000,01**

*Wsparcie UE - zawiera również środki w ramach rezerwy wykonania.

W wyniku wprowadzonych w 2020 r. zmian w RPO-L2020 oraz dotychczasowej realizacji projektów w ramach instrumentów finansowych, m.in.:

- zwiększenie poziomu dofinansowania do 90% w projekcie pn. Wsparcie MŚP przez Fundusz Funduszy województwa Lubuskiego (Poddziałanie 1.5.2. Rozwój sektora MŚP – instrumenty finansowe RPO-L2020); zmniejszenie Wkładu Programu w przedmiotowym projekcie;
- rezygnacja realizacji projektu pn. Wsparcie Efektywności energetycznej przez Fundusz Funduszy województwa lubuskiego (Poddziałanie 3.2.4 Efektywność energetyczna – instrumenty finansowe);

zmianie ulega wartość środków RPO-L2020 przekazanych na realizację instrumentów finansowych w ramach przedmiotowego Programu.

Priorytet Inwestycyjny/Oś Priorytetowa/Poddziałanie	Wsparcie UE* – EFRR/EFS (w euro)	Szacowany Wkład krajowy – w tym wkład publiczny lub prywatny (w euro)*	Finansowanie ogółem (w euro)*
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego			
PI 3c / OP 1 / 1.5.2.	43 511 628,00	4 834 625,34	48 346 253,34
Europejski Fundusz Społeczny			
PI 8 iii / OP 6 / 6.3.2.	1 420 000,00	250 588,24	1 670 588,24
Razem	**44 931 628,00**	**5 085 213,58**	**50 016 841,58**

5.6. Płynność finansowa funduszu funduszy

Ze względu na obowiązek okresowego wnioskowania o płatności ze środków RPO-L2020 do IF (zgodnie z art. 41 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013), konieczne jest zapewnienie odpowiedniej płynności finansowej w ramach Funduszu Funduszy/ instrumentów finansowych w celu ciągłego i efektywnego dystrybuowania wsparcia z IF do ostatecznych odbiorców.

Z uwagi na system transzowania (na różnych poziomach) i związany z nim czas oczekiwania na poszczególne płatności, może pojawić się ryzyko utraty płynności finansowej Funduszu. W przypadku zidentyfikowania takiego ryzyka zakłada się, że Menadżer podejmie odpowiednie działania w kierunku jego zniwelowania, do czasu kiedy IZ RPO-L2020 przekaże do dyspozycji Menadżerowi kolejną transzę wkładu z Programu. Środki powracające z IF, przychody generowane na wkładzie finansowym, przychody ze wsparcia udzielonego ostatecznym odbiorcom oraz wszelkie inne wpływy wygenerowane przez Projekt będą ponownie wykorzystane przez MFF w oparciu o niniejszą Strategię, Umowę o finansowanie oraz Analizę ex-ante (wraz z aktualizacjami). Kolejność wykorzystania środków powracających zostanie określona w Umowie o finansowaniu zgodnie z art. 44 Rozporządzenia ogólnego.

6. Schemat - model wdrażania

Na podstawie wyników przeprowadzonej aktualizacji oceny ex-ante w obszarze instrumentów finansowych oraz wielkości planowanego wsparcia w postaci instrumentów zwrotnych IZ RPO-L2020 postanowiła wykorzystać model Funduszu Funduszy. W realizację IF będą także zaangażowani pośrednicy finansowi. Model pośredni realizacji IF opisany został w art. 38 ust. 4 lit. b oraz w art. 38 ust. 5 Rozporządzenia ogólnego nr 1303/2013, jak również w art. 28 ust. 2 oraz 3 Ustawy wdrożeniowej.

Schemat modelu wdrożenia Projektu ma układ „kaskadowy". Na pierwszym poziomie znajduje się Instytucja Zarządzająca RPO-L2020, która dokonuje wyboru **Menadżera Funduszu Funduszy (MFF) – BGK,** biorąc pod uwagę, m.in. doświadczenie na rynku, posiadane kompetencje, osiągnięty/reprezentowany poziom potencjału prawnego, ekonomicznego i organizacyjnego.

Należy podkreślić, iż BGK ma unikalne doświadczenie w finansowaniu, inwestowaniu, udzielaniu poręczeń i gwarancji oraz dystrybucji funduszy unijnych. Zrealizowane oraz realizowane na przestrzeni lat przez Bank projekty stanowią potwierdzenie posiadanych właściwych zasobów oraz kompetencji. Spośród licznych działań należy wymienić m.in. inicjatywę JEREMIE, w ramach której Bank pełnił kluczową role w systemie dystrybucji środków RPO na rzecz wspierania MŚP.

Doświadczenie przy wdrażaniu instrumentów finansowych współfinansowanych ze środków UE perspektywy 2007-2013 stanowi istotną korzyść kompetencyjną Banku, potwierdzającą jednocześnie zdolność do prawidłowej implementacji instrumentów finansowych perspektywy 2014-2020.

Menadżer Funduszu Funduszy odpowiada głównie za:

- ✓ ustanowienie Funduszu Funduszy w celu realizacji Projektu, i zarządzanie nim, w tym zapewnienie wewnętrznej administracji w ramach własnych struktur, w celu właściwej realizacji umowy o finansowanie projektu;
- ✓ otwarcie i prowadzenie Rachunków Bankowych Funduszu;
- ✓ obsługę operacji finansowych na Rachunkach Bankowych Funduszu, przyjmuje zwroty Zasobów Zwróconych oraz wypłaca wynagrodzenie Menadżera Funduszu Funduszy oraz Pośredników Finansowych;
- ✓ zapewnienie wniesienia Wkładu Krajowego na poziomie Funduszu Funduszy, instrumentów finansowych lub ostatecznych odbiorców; dokonanie cyklicznego przeglądu Strategii Inwestycyjnej oraz w razie potrzeby wnioskowanie do IZ RPO-L2020 o jej aktualizację;
- ✓ przygotowanie i uzgodnienie z IZ RPO-L2020 dokumentacji wyboru Pośredników Finansowych oraz dokonanie wyboru Pośredników Finansowych wdrażających instrumenty finansowe zgodnie ze Strategią Inwestycyjną oraz umową o finansowanie i projektem;
- ✓ przygotowanie Rocznych Planów Działań i przekładanie ich do akceptacji IZ RPO-L2020;
- ✓ negocjowanie i zawieranie umów z PF oraz ich nadzorowanie, monitorowanie i kontrolę, w tym również wykonanie przez PF czynności monitorujących, kontrolnych wobec ostatecznych odbiorców;
- ✓ nadzorowanie PF w celu osiągania efektów określonych w RPO-L2020 oraz Strategii Inwestycyjnej;
- ✓ sporządzanie i przedkładanie IZ RPO-L2020 sprawozdań z realizacji umowy o finansowanie;
- ✓ zarządzie zasobami zwróconymi zgodnie z Polityką lokowania wolnych środków;
- ✓ zgodną realizację Polityki Wyjścia z Funduszu Funduszy; prowadzenie działań informacyjnych i promocyjnych, a także w uzasadnionych przypadkach i przy konsultacji z IZ RPO-L2020 prowadzenie badań/analiz skutecznej realizacji umowy i Strategii Inwestycyjnej, które są finansowane ze środków na pokrycie kosztów związanych z zarządzaniem FF.

Szczegółowe obowiązki MFF określa umowa o finansowanie projektu.

Drugi poziom modelu, tj. wybór Pośredników Finansowych należeć będzie do zadań MFF. Pośrednikom Finansowym powierzone będą zadania związane z udzielaniem wsparcia Ostatecznym Odbiorcom, w ramach produktów finansowych dostosowanych do wymogów zawartych w niniejszej Strategii oraz uwzględniających bieżące warunki panujące na rynku.

Instytucją Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym - Lubuskie 2020 - zgodnie z art. 9 ust. 1 pkt 2 ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020 jest Zarząd Województwa Lubuskiego.

IZ RPO-L2020 odpowiada za realizację RPO-L2020 zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami. Na podstawie udzielonego pełnomocnictwa, IZ RPO-L2020 jest wyłącznym dysponentem środków zgromadzonych na rachunkach bankowych Funduszu Funduszy od dnia wygaśnięcia lub rozwiązania umowy pomiędzy BGK a IZ RPO-L2020.

Do głównych obowiązków IZ RPO-L2020 w obszarze zarządzania IF należy m.in.:

- ✓ aktualizacja Strategii Inwestycyjnej i wprowadzania do niej zmian;
- ✓ przekazywanie wkładu Programu zgodnie ze Strategią Inwestycyjną oraz umową o finansowanie;
- ✓ monitorowanie realizacji projektu, w tym współpraca z MFF w zakresie sprawozdawczości;
- ✓ współpraca z MFF w celu osiągania efektów określonych w RPO-L2020;
- ✓ odpowiednie dedykowanie przy współpracy z MFF produktów dla odbiorców ostatecznych / grup docelowych;
- ✓ weryfikacja Rocznych Planów Działań opracowanych przez MFF;
- ✓ współpraca przy uzgadnianiu dokumentacji wyboru PF;
- ✓ opracowanie, przy wsparciu Menadżera Funduszu Funduszy Polityki Wyjścia z Funduszu Funduszy oraz jej zgodna realizacja.

Rola Rady Inwestycyjnej/Komitetu Doradczego:

- ✓ Rada Inwestycyjna/Komitet doradczy pełni funkcję doradczą dla Instytucji Zarządzającej w zakresie realizacji Strategii Inwestycyjnej;
- ✓ działanie w oparciu o regulamin określający tryb powołania jej członków oraz sposób i zakres prac;
- ✓ podejmowanie decyzji niezależnie i w sposób niewiążący dla BGK.

Uproszczony schemat realizacji IF:

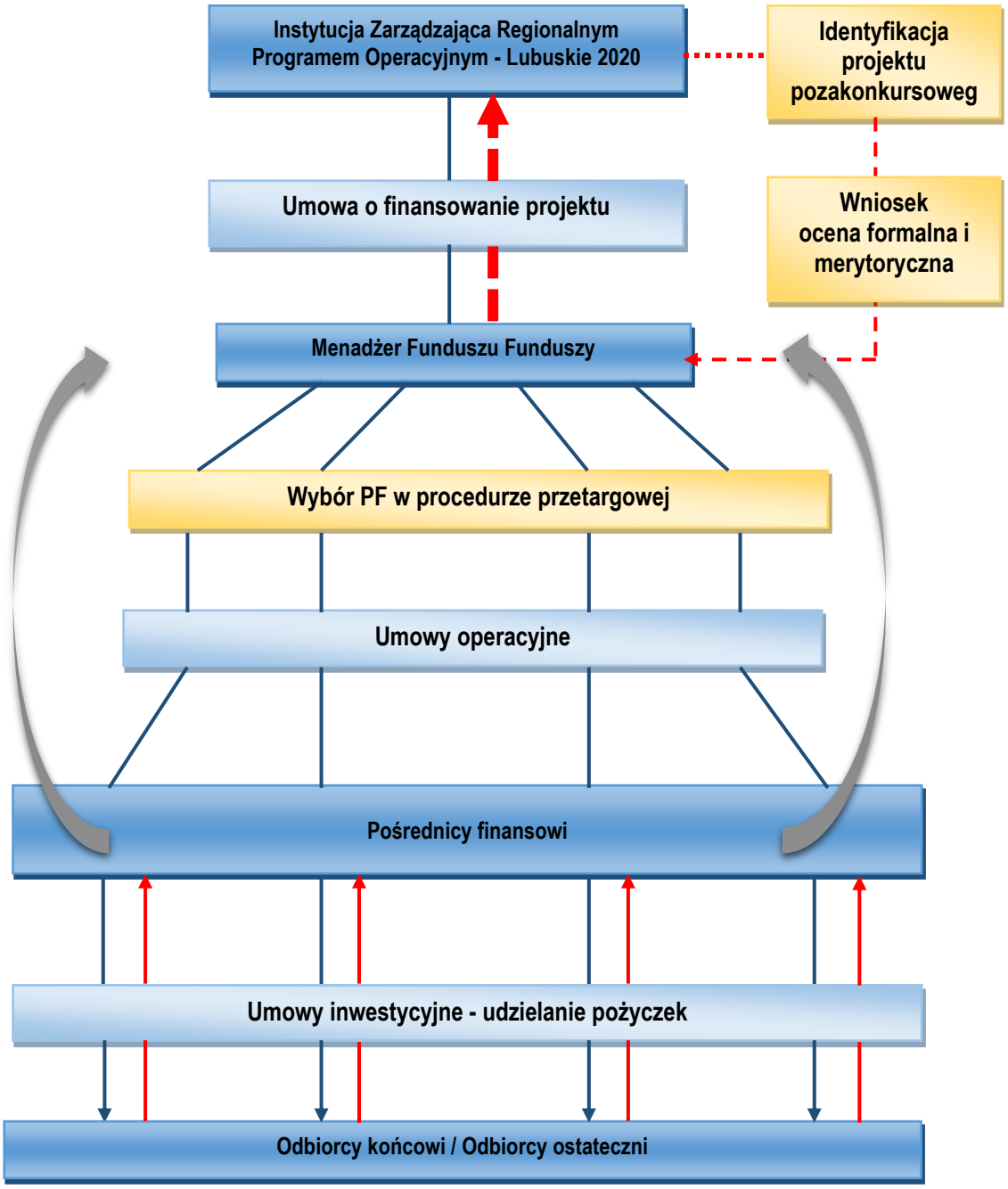

6.1. Wybór Menadżera Funduszu - Funduszy

Wdrażanie instrumentów finansowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 odbywać się będzie poprzez pośredni model realizacji – Fundusz Funduszy (Menadżera Funduszu Funduszy). Wybór podmiotu wdrażającego (MFF) zostanie dokonany na podstawie trybu dopuszczonego w art. 12 ust. 4 Dyrektywy zamówieniowej i rekomendowanego przez Ministerstwo Rozwoju (mianowicie współpracy publiczno-publicznej) oraz w oparciu o tryb pozakonkursowy uregulowany w Wytycznych w zakresie trybu wyboru projektów na lata 2014-2020. Warunkiem wyboru jest spełnienie przez podmiot przesłanek określonych w przedmiotowej dyrektywie:

- ✓ umowa ustanawia lub wdraża współpracę między instytucjami zamawiającymi w celu zapewnienia wykonania usług publicznych, które muszą one wykonywać z myślą o realizacji celów, które im wspólnie przyświecają,
- ✓ wdrożeniem tej współpracy kierują względy związane z interesem publicznym (w szczególności wynagrodzenie na rzecz podmiotu wdrażającego IF płacone przez IZ musi być równoważne wynagrodzeniu płaconemu przez inne instytucje publiczne korzystające z usług świadczonych przez podmiot wdrażający IF za ten sam rodzaj produktów finansowych dostarczanych odbiorcom tego samego rodzaju),
- ✓ uczestniczące instytucje zamawiające prowadzą na otwartym rynku mniej niż 10% działalności będącej przedmiotem współpracy.

Ponadto, wybór dokonany musi zostać w oparciu o kryteria wyboru podmiotu, które zostały przyjęte przez Komitet Monitorujący w dniu 9 listopada 2016 r. uchwałą nr 48/KM RPO-L2020/2016, która została zmieniona uchwałą nr 61/KM RPO-L2020/2017 z dnia 15 lutego 2017 r. i odzwierciedlającą wymogi sformułowane w art. 7 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego 480/2014.

Kryteria obligatoryjne OCENA: TAK/NIE Kryteria obligatoryjne mają charakter bezwzględny – odpowiedź „NIE" oznacza odrzucenie wniosku.			
Obszar oceny		**Definicja kryterium**	**Opis znaczenia kryterium**
1.	Poprawność złożenia wniosku	Czy wniosek wraz z załącznikami został złożony poprawnie, tj.: ✓ w terminie wskazanym w wezwaniu, ✓ w miejscu wskazanym w wezwaniu, ✓ sporządzony w języku polskim?	**Tak/Nie**
2.	Zdolność prawna	Czy podmiot wykazał, że posiada odpowiednie uprawnienia do pełnienia funkcji menadżera funduszu funduszy – na mocy przepisów unijnych i krajowych?	**Tak/Nie**
3.	Zgodność z zasadami pomocy publicznej	Czy rozwiązania zaproponowane we wniosku pozwalają na wykluczenie występowania pomocy publicznej na poziome menadżera funduszu funduszy?	**Tak/Nie**
4.	Zgodność z politykami horyzontalnymi UE	Czy rozwiązania zaproponowane we wniosku wpisują się w polityki horyzontalne UE w zakresie: ✓ promowania zrównoważonego rozwoju, ✓ równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób z niepełnosprawnościami, ✓ równości szans kobiet i mężczyzn?	**Tak/Nie**

5.	Potencjał organizacyjny podmiotu	1. Czy podmiot posiada odpowiednią strukturę organizacyjną do pełnienia funkcji menadżera funduszu funduszy, zapewniającą niezbędną wiarygodność dla instytucji zarządzającej? 2. Czy podmiot wykazał, że posiada system zarządzania, który umożliwia prawidłową realizację zadań związanych z pełnieniem funkcji menadżera funduszu funduszy, w tym: ✓ zaplanowanie i ustanowienie funduszu funduszy, ✓ działania informacyjno – promocyjne, ✓ monitorowanie postępu, ✓ zarządzanie ryzykiem, ✓ kontrolę zarządczą? 3. Czy podmiot wykazał, że posiada system wewnętrznej kontroli, który działa w sposób sprawny i skuteczny, czyli uwzględnia adekwatne procedury i mechanizmy kontroli wewnętrznej, w tym analizę ryzyka, czynności kontrolne, monitorowanie wdrażania zaleceń pokontrolnych, działania zapobiegawcze i naprawcze? 4. Czy podmiot wykazał, że posiada system księgowy, który zapewnia rzetelne, kompletne i wiarygodne informacje w odpowiednim czasie? 5. Czy podmiot wykazał, że posiada odpowiednie doświadczenie w realizacji podobnych zadań/ pełnienia podobnej funkcji? 6. Czy podmiot wykazał, że posiada zespół o odpowiednim doświadczeniu i kwalifikacjach do pełnienia funkcji menadżera funduszu funduszy? 7. Czy podmiot wyraził zgodę na poddanie się audytowi przeprowadzanemu przez instytucje audytowe krajowe, Komisji Europejskiej i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego?	**Tak/Nie**
6.	Zdolność ekonomiczna i finansowa	1. Czy podmiot wykazał, że posiada odpowiednią trwałość ekonomiczną do pełnienia funkcji menadżera funduszu funduszy? 2. Czy podmiot wykazał, że posiada odpowiednią wykonalność finansową do pełnienia funkcji menadżera funduszu funduszy?	**Tak/Nie**
7.	Metodyka oraz zgodność projektu ze Strategią Inwestycyjną[9]	1. Czy podmiot przedstawił solidną i wiarygodną metodykę wyboru i oceny pośredników finansowych? 2. Czy podmiot zadeklarował osiągnięcie wskaźników zapisanych w Strategii Inwestycyjnej? 3. Czy podmiot zadeklarował odpowiednie działania monitorujące i ewaluacyjne z zakresu realizacji Strategii Inwestycyjnej? 4. Czy podmiot zadeklarował przyjęcie modelu organizacji i wdrażania IF zgodnego ze Strategią Inwestycyjna? 5. Czy podmiot zadeklarował wdrożenie produktów finansowych na zasadach i warunkach określonych w Strategii Inwestycyjnej? 6. Czy podmiot zadeklarował mechanizm prefinansowania, zgodny ze Strategią Inwestycyjną?	**Tak/Nie**
8.	Mechanizm wynagradzania	Czy zaproponowany mechanizm wynagradzania menadżera funduszu funduszy jest zgodny z art. 42 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 oraz art. 12 i 13 Rozporządzenia Delegowanego Komisji (UE) nr 480/2014?	**Tak/Nie**
9.	Dodatkowe środki na inwestycje	Czy podmiot przedstawił mechanizm zapewnienia współfinansowania krajowego?	**Tak/Nie**

[9] Strategia Inwestycyjna jest załącznikiem do wniosku o finansowanie projektu realizowanego w zakresie instrumentów finansowych. Weryfikację niniejszego kryterium należy przeprowadzić w oparciu o aktualną Strategię Inwestycyjną.
Wsparcie z instrumentów finansowych jest oparte na ocenie ex ante, która wykazuje występowanie zawodności mechanizmów rynkowych lub nieoptymalny poziom inwestycji, a także szacunkowy poziom i zakres zapotrzebowania na inwestycje publiczne, w tym typy instrumentów finansowych, które maja uzyskać wsparcie. Taka ocena ex ante obejmuje między innymi proponowaną strategię inwestycyjną, w tym analizę opcji wdrożeniowych w znaczeniu wynikającym z art. 38, produkty finansowe, które mają zostać zaoferowane, docelowych ostatecznych odbiorców, i – w stosownych przypadkach – zakładane łączenie ze wsparciem dotacyjnym.

10.	Dodatkowa działalność podmiotu	Czy podmiot wykazał zdolność do dodatkowej działalności jaką jest wdrażanie instrumentu finansowego w porównaniu z obecną działalnością?	**Tak/Nie**
11.	W przypadku, gdy podmiot wdrażający instrument finansowy przeznaczy swoje własne środki finansowe na instrument finansowy lub dzieli się ryzykiem, czy zaproponował środki w celu zapewnienia zgodności interesów oraz zmniejszenia możliwego konfliktu interesu?		**Tak/Nie/Nie dotyczy**

6.2. Wybór Pośredników Finansowych

Wyboru Pośredników Finansowych dokonuje MFF w ramach procedury przetargowej z uwzględnieniem wymogów, o których mowa w art. 7 ust. 1 i 2 Rozporządzenia Delegowanego 480/2014 oraz art. 38 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013, w zakresie zgodnym z RPO-L2020. Wybór PF przez MFF dokonywany jest w oparciu o zasady, tryb i warunki wyboru, które zostają wspólnie uzgodnione i zaakceptowane przez MFF i IZ RPO-L2020. Wybrani Pośrednicy Finansowi, na podstawie zawartych Umów Operacyjnych będą realizować zadania związane z wdrażaniem IF w województwie lubuskim.

7. Założenia dla wdrażania instrumentów finansowych w ramach RPO-L2020 i produkty finansowe

7.1. Poddziałanie 1.5.2 Rozwój sektora MŚP – instrumenty finansowe RPO-L2020

Opis Poddziałania				
1.	**Cel Tematyczny**	*3. Wzmacnianie konkurencyjności MŚP, sektora rolnego (w odniesieniu do EFRROW) oraz sektora rybołówstwa i akwakultury (w odniesieniu do EFMR).*		
2.	**Priorytet Inwestycyjny**	**3c** Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług		
3.	**Źródło finansowania**	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego		
4.	**Oś Priorytetowa**	**1. Gospodarka i innowacje**		
3.	**Nazwa Działania**	Działanie 1.5 Rozwój sektora MŚP		
4.	**Cel szczegółowy Działania**	Cel szczegółowy: *Zwiększone zastosowanie innowacji w przedsiębiorstwach sektora MŚP*		
5.	**Nazwa Poddziałania**	**Poddziałanie 1.5.2. Rozwój sektora MŚP – instrumenty finansowe**		
6.	**Lista wskaźników**	**Nazwa wskaźnika**	**Wartość wskaźnika**	
			do 2018	**do 2023**
		Wskaźniki produktu		
		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie (CI 1) [szt.]	46	700
		Liczba przedsiębiorstw otrzymujących wsparcie finansowe inne niż dotacje (CI 3) [szt.]	nie dotyczy	700
		Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29) [szt.]	nie dotyczy	327
		Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (inne niż dotacje) (CI 7) [PLN]	nie dotyczy	2 695 145 euro* *wartość w EUR; w RPO-L2020 jednostką miary tego wskaźnika jest EUR. Wartości będą przeliczane na potrzeby sprawozdawcze po odpowiednim kursie.
		Wskaźniki którym nie przypisano wartości docelowych, monitorowane przez MFF w ramach realizacji projektu.		
		Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia

		produktów nowych na rynku (CI 28) [szt.]		
		Liczba wspartych funduszy pożyczkowych [szt.]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Liczba ostatecznych odbiorców wspartych przez fundusze pożyczkowe [szt.]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wartość udzielonych pożyczek ogółem [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wartość udzielonych pożyczek w części UE [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wskaźniki rezultatu		
		Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach O/K/M (CI 8)	nie dotyczy	100
		Liczba utworzonych miejsc pracy u ostatecznych odbiorców IF [EPC]	nie dotyczy	100
		Wskaźniki którym nie przypisano wartości docelowych, monitorowane przez MFF w ramach realizacji projektu.		
		Wartość inwestycji dokonanych przez ostatecznych odbiorców IF [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
7.	**Kwota alokacji UE na instrument finansowy**	**43 511 628,00 euro**		
8.	**Rodzaj instrumentu**	Instrument dłużny	Pożyczka	
		W ramach Poddziałania 1.5.2 RPO-L2020 realizowane będą instrumenty dłużne. Dopuszcza się wprowadzenie w ramach poszczególnych rodzajów instrumentów produktów finansowych o indywidualnej nazwie, dla lepszej identyfikacji każdego z nich. Każdy z produktów finansowych, poprzez swoje indywidualne parametry powinien doprowadzić do osiągnięcia założonych celów instrumentu finansowego oraz celów przypisanych do Poddziałania 1.5.2, Działania 1.5 SzOOP i Priorytetu Inwestycyjnego 3c RPO-L2020. Jednocześnie wszystkie produkty powinny osiągać założone wskaźniki realizacji.		
9.	**Cele instrumentu finansowego**	Wsparcie w ramach instrumentu finansowego koncentrować się będzie w szczególności na wspomaganiu rozwoju sektora MŚP a zwłaszcza na wzroście wydajności pracy i efektywności produkcji. Jej celem będzie również wsparcie rozwoju i konkurencyjności przedsiębiorstw. Przy czym w ramach inwestycji instrumenty mają		

		przede wszystkim umożliwić realizację przedsięwzięć rozwojowych MŚP doświadczającym problemów z pozyskaniem finansowania rynkowego. Instrumentami finansowymi wspierane będą również inwestycyjne w zakresie ekoinnowacji, rozbudowa przedsiębiorstw, zakup nowoczesnych maszyn, urządzeń oraz sprzętu produkcyjnego w celu wprowadzenia na rynek nowych i/lub ulepszonych produktów/usług. Dofinansowaniem zostaną objęte także przedsięwzięcia służące rozwojowi produktów i usług opartych na nowoczesnych technologiach informacyjno – komunikacyjnych. Dofinansowanie w ramach IF powinno przyczynić się do zwiększenia aktywności inwestycyjnej przedsiębiorstw MŚP, do zwiększenia skali prowadzonej działalności, tworzenia nowych miejsc pracy, a także wzrostu produkcji sprzedanej oraz potencjału rynkowego województwa.
10.	**Inne**	Preferencje w dostępie do finansowania dla MŚP *które utworzą miejsca pracy w wyniku otrzymanego* wsparcia zwrotnego. Dopuszcza się zastosowanie innych preferencji niż wskazane przy opisie instrumentu, po wcześniejszym ich uzgodnieniu z IZ RPO-L2020.
11.	**System monitorowania efektów**	System monitorowania efektów powinien obejmować gromadzenie podstawowych, wspólnych danych dotyczących wszystkich instrumentów w zakresie wsparcia przedsiębiorczości. Powinny być również zbierane informacje o ostatecznych odbiorcach pomocy w zakresie: długości funkcjonowania przedsiębiorstwa, klasyfikacji branżowej i technologicznej wspieranego projektu inwestycyjnego. Dodatkowo przedmiotem systemu monitorowania powinna być innowacyjność przedsięwzięć realizowanych przez ostatecznych odbiorców oraz powiązania z Inteligentnymi Specjalizacjami regionu. Wskaźnik *Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych na rynku (CI 28)* nie jest obligatoryjny, jednakże w przypadku, gdy jest adekwatny do przedmiotu udzielonej pożyczki, MFF zobligowany jest do jego wykazania.

Opis instrumentu	
Produkt finansowy	**POŻYCZKA**
Alokacja	**43 511 628,00 euro** ok. 175 500 000,00 zł
Grupy docelowe	Przedsiębiorstwa sektora MŚP
Wysokość finansowania	**do 2 000 000,00 zł**
Okres finansowania	Max. do 120 miesięcy (10 lat)
Oprocentowanie	1. Rynkowe **2. Preferencyjne dla MŚP spełniające kryteria pomocy de minimis,**

		3. Dodatkowe preferencje dla MŚP, które utworzą miejsca pracy w wyniku otrzymanego wsparcia zwrotnego.
Rodzaje zabezpieczeń		Dostosowane do ryzyka inwestycyjnego, określone przez Pośredników Finansowych
Okres karencji		do 12 miesięcy
Pomoc publiczna		Dla pożyczek preferencyjnych – pomoc de minimis / art. 21 / art. 22 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014. Dla pożyczek udzielanych na zasadach rynkowych – nie występuje.
Wkład pośrednika finansowego do projektu		Wymagany wkład Pośredników Finansowych będzie każdorazowo określany w postępowaniach przetargowych, w wysokości wynikającej z umowy o finansowanie oraz uzgodnień z IZ RPO-L2020.
Wkład własny odbiorcy ostatecznego		W zależności od decyzji pośrednika finansowego.
Dodatkowe założenia przyjęte dla produktu		
1.	**Koszty zarządzania produktem**	Zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Delegowanego KE nr 480/2014 oraz umową o finansowanie
2.	**Obrót kapitałem**	W ramach Alokacji przewiduje się co najmniej 1- krotny obrót kapitałem.
3.	**Szacowany współczynnik strat**	Poziom stratowości nie powinien przekroczyć dla poszczególnych Pośredników Finansowych **17,5 %,** wysokość wskaźnika uzależniona będzie od sytuacji rynkowej;

7.2. Poddziałanie 3.2.4 Efektywność energetyczna – instrumenty finansowe RPO-L2020

Zmiana w realizacji IF, w związku z decyzją wykonawczą Komisji Europejskiej nr C(2020) 1331 z dnia 4 marca 2020 r. zmieniającą decyzję wykonawczą C(2014) 10024 zatwierdzającą niektóre elementy programu operacyjnego „Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubuskiego na lata 2014-2020" do wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach celu „Inwestycje na rzecz wzrostu zatrudnienia" dla regionu lubuskiego w Polsce.

W wyniku wprowadzonych zmian w RPO-L2020 (w zakresie rezygnacji ze wsparcia działań w obszarze PI4c poprzez IF), zakończona została realizacja projektu pt. *Wsparcie Efektywności energetycznej przez Fundusz Funduszy województwa lubuskiego*, w ramach PI 4c Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym – OP 3. Gospodarka niskoemisyjna RPO-L2020.

Poniższe zapisy dla realizacji IF w ramach Poddziałania 3.2.4 RPO-L2020 mają wartość jedynie informacyjną.

Opis Poddziałania				
1.	Cel Tematyczny	*4. Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach.*		
2.	Priorytet Inwestycyjny	**4c** Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym		
3.	Źródło finansowania	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego		
4.	Oś Priorytetowa	**3. Gospodarka niskoemisyjna**		
3.	Nazwa Działania	Działanie 3.2 Efektywność energetyczna		
4.	Cel szczegółowy Działania	Cel szczegółowy: *Zwiększona efektywność energetyczna budynków w sektorze publicznym i mieszkaniowym*		
5.	Nazwa Poddziałania	**Poddziałanie 3.2.4. Efektywność energetyczna – instrumenty finansowe**		
6.	Lista wskaźników	**Nazwa wskaźnika**	**Wartość wskaźnika**	
			do 2018	**do 2023**
		Wskaźniki produktu		
		Liczba zmodernizowanych energetycznie budynków [szt.]	nie dotyczy	55
		Liczba gospodarstw domowych z lepszą klasą zużycia energii (CI 31) [szt.]	nie dotyczy	1 500
		Wskaźniki którym nie przypisano wartości docelowych, monitorowane przez MFF w ramach realizacji projektu.		
		Liczba ostatecznych odbiorców wspartych	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie

		przez fundusze pożyczkowe [szt.]		udzielonego wsparcia
		Liczba wspartych funduszy pożyczkowych [szt.]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wartość udzielonych pożyczek ogółem [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wartość udzielonych pożyczek w części UE [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wskaźniki rezultatu		
		Szacowany roczny spadek emisji gazów cieplarnianych (CI 34) [tony równoważnika CO_2/rok]	nie dotyczy	2 967
		Wskaźniki którym nie przypisano wartości docelowych, monitorowane przez MFF w ramach realizacji projektu.		
		Wartość inwestycji dokonanych przez ostatecznych odbiorców IF [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
7.	**Kwota alokacji UE na instrument finansowy**	**4 140 000,00 euro**		
8.	**Rodzaj instrumentu**	Instrument dłużny	pożyczka	
		W ramach Poddziałania 3.2.4 RPO-L2020 realizowane będą instrumenty dłużne. Dopuszcza się wprowadzenie w ramach rodzaju instrumentu produktów finansowych o indywidualnej nazwie, dla lepszej identyfikacji każdego z nich. Każdy z produktów finansowych, poprzez swoje indywidualne parametry powinien doprowadzić do osiągnięcia założonych celów instrumentu finansowego oraz celów przypisanych do Poddziałnia 3.2.4, Działania 3.2 SzOOP i Priorytetu Inwestycyjnego 4c RPO-L2020. Jednocześnie wszystkie produkty powinny osiągać założone wskaźniki realizacji.		
9.	**Cele instrumentu finansowego**	W ramach instrumentu finansowego wsparciem zostaną objęte przedsięwzięcia polegające na głębokiej modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych, m.in. poprzez ocieplanie, wymianę stolarki okiennej oraz drzwiowej, modernizację oświetlenia, a także z możliwością zakupu i montażu instalacji wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych.		

		Wsparciem będą objęte budynki mieszkalne wielorodzinne (m.in. budynki czynszowe, komunalne, które charakteryzują się wysoką – prawie 70% luką remontową). Realizacja przedsięwzięć musi przyczyniać się do zmniejszenia emisji CO_2 i innych zanieczyszczeń powietrza oraz do znacznego zwiększenia oszczędności energii. Wspierane będą inwestycje z zakresu głębokiej modernizacji energetycznej wielorodzinnych budynków mieszkalnych, w tym wykorzystania instalacji OZE w modernizowanych energetycznie budynkach. Zakres rzeczowy przedsięwzięć powinien wynikać z przeprowadzonych wcześniej audytów energetycznych i spełniać minimalne poziomy oszczędności energii wyznaczone w SzOOP.
10.	**Inne**	Rozważyć preferencje dla realizacji przedsięwzięć o najwyższej efektywności. Dopuszcza się zastosowanie innych preferencji po wcześniejszym ich uzgodnieniu z IZ RPO-L2020.
11.	**System monitorowania efektów**	System monitorowania efektów powinien obejmować również gromadzenie informacji dotyczących długości funkcjonowania podmiotu, wysokości luki remontowej. Rekomenduje się także zbieranie informacji dotyczących liczby zaakceptowanych i odrzuconych wniosków, a także czynników, które spowodowały odrzucenie danego wniosku.

Opis instrumentu[10]	
Produkt finansowy	**POŻYCZKA**
Alokacja na instrument finansowy	**4 140 000,00 euro** ok 16 600 000,00 zł
Grupy docelowe	Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe, JST, inne podmioty będące właścicielami/zarządcami wielorodzinnych budynków mieszkaniowych
Wysokość finansowania	**od 10 000,00 zł do 1 000 000,00 zł**
Okres finansowania	do 240 miesięcy (20 lat)
Oprocentowanie	Preferencyjne (uwzględniające sytuację rynkową, proponowane1,0% – 1,5% w skali roku)
Rodzaje zabezpieczeń	Dostosowane do ryzyka inwestycyjnego, określone przez Pośredników Finansowych
Okres karencji	6 do 8 miesięcy
Pomoc publiczna	Dla pożyczek preferencyjnych – pomoc de minimis / art. 39 Rozporządzenia Komisji (UE) nr 651/2014.

[10] Zgodnie z ustaleniami IZ RPO-L2020 oraz Menadżera Funduszu Funduszy – BGK zakończona zostaje realizacja projektu w ramach przedmiotowego obszaru realizacji Umowy.

Wkład pośrednika finansowego do projektu		Zakłada się min. 15% wkład własny Pośredników Finansowych i inwestorów prywatnych do programu pożyczkowego;
Wkład własny odbiorcy ostatecznego		W zależności od decyzji pośrednika finansowego.
Dodatkowe założenia przyjęte dla produktu		
1.	**Koszty zarządzania produktem**	Zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Delegowanego KE nr 480/2014 oraz umową o finansowanie
2.	**Obrót kapitałem**	W ramach pożyczki małej przewiduje się 1,1 krotny obrót kapitałem
3.	**Szacowany współczynnik strat**	Poziom stratowości nie powinien przekroczyć dla poszczególnych Pośredników Finansowych **15%,** wysokość wskaźnika uzależniona będzie od sytuacji rynkowej

7.3. Poddziałanie 6.3.2 Wsparcie dla samozatrudnienia poprzez finansowe instrumenty zwrotne

Opis Poddziałania				
1.	**Cel Tematyczny**	*8. Promowanie trwałego i wysokiej jakości zatrudnienia oraz wsparcie mobilności pracowników.*		
2.	**Priorytet Inwestycyjny**	**8 iii** Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw		
3.	**Źródło finansowania**	Europejski Fundusz Społeczny		
4.	**Oś Priorytetowa**	**6 Regionalny rynek pracy**		
3.	**Nazwa Działania**	Działanie 6.3 Wsparcie dla samozatrudnienia		
4.	**Cel szczegółowy Działania**	Cel szczegółowy: *Poprawa zdolności do samozatrudnienia osób pozostających bez pracy.*		
5.	**Nazwa Poddziałania**	**Poddziałanie 6.3.2. Wsparcie dla samozatrudnienia poprzez finansowe instrumenty zwrotne**		
6.	**Lista wskaźników**	**Nazwa wskaźnika**	**Wartość wskaźnika**	
			do 2018	**do 2023**
		Wskaźniki produktu		
		Liczba osób pozostających bez pracy, które skorzystały z instrumentów zwrotnych na podjęcie działalności gospodarczej w programie [os.]	nie dotyczy	O – 84 M – 44 K - 40
		Wskaźniki którym nie przypisano wartości docelowych, monitorowane przez MFF w ramach realizacji projektu.		
		Liczba wspartych funduszy pożyczkowych [szt.]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wartość udzielonych pożyczek ogółem [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wartość udzielonych pożyczek w części UE [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
		Wskaźniki rezultatu		
		Liczba utworzonych miejsc pracy w ramach udzielonych z EFS środków na podjęcie działalności gospodarczej [szt.]	nie dotyczy	84
		Wskaźniki którym nie przypisano wartości docelowych, monitorowane przez MFF w ramach realizacji projektu.		

		Wartość inwestycji dokonanych przez ostatecznych odbiorców IF [PLN]	nie dotyczy	Wartość ustalona na podstawie udzielonego wsparcia
7.	**Kwota alokacji UE na instrument finansowy**	**1 420 000,00 euro**		
8.	**Rodzaj instrumentu**	Instrument dłużny	pożyczka	
		W ramach Poddziałania 6.3.2 RPO-L2020 realizowane będą instrumenty dłużne. Dopuszcza się wprowadzenie w ramach rodzaju instrumentu produktów finansowych o indywidualnej nazwie, dla lepszej identyfikacji każdego z nich. Każdy z produktów finansowych, poprzez swoje indywidualne parametry powinien doprowadzić do osiągnięcia założonych celów instrumentu finansowego oraz celów przypisanych do Poddziałania 6.3.2, Działania 6.3 SzOOP i Priorytetu Inwestycyjnego 8iii RPO-L2020. Jednocześnie wszystkie produkty powinny osiągać założone wskaźniki realizacji.		
9.	**Cele instrumentu finansowego**	Dzięki wsparciu finansowanemu poprzez instrumenty finansowe możliwa będzie poprawa zdolności do samozatrudnienia osób pozostających bez pracy. Rozwój przedsiębiorczości stanowi jedną z form skutecznego przeciwdziałania bezrobociu i podnoszenia poziomu aktywności zawodowej społeczeństwa. Zdecydowaną większość stanowią mikroprzedsiębiorstwa – które jako największą barierę wskazują: brak lub utrudniony dostęp do środków na rozpoczęcie działalności. Dodatkowo zwiększy się ilość podmiotów prowadzących działalność gospodarczą oraz liczba osób aktywnych zawodowo.		
10.	**Inne**	Nie dotyczy		
11.	**System monitorowania efektów**	System monitorowania efektów powinien obejmować gromadzenie danych dotyczących wnioskodawców i ostatecznych odbiorców wsparcia instrumentem pożyczkowym również w zakresie: statusu na rynku pracy (wnioskodawcy i osoby otrzymującej pożyczkę). Monitoring powinien być prowadzony w okresie do 30 miesięcy po uzyskaniu wsparcia finansowego co umożliwi zebranie wiarygodnych, porównywalnych ze statystyką publiczną, informacji dotyczących przeżywalności firm. Monitoring powinien również obejmować informacje o liczbie zatrudnionych osób.		

Opis instrumentu	
Produkt finansowy	**POŻYCZKA**
Alokacja na instrument finansowy	**1 420 000,00 euro** ok 5 700 000,00 zł
Grupy docelowe	Osoby pozostające bez zatrudnienia w wieku 30 lat i więcej, w tym osoby bezrobotne i bierne zawodowo spoza grup będących w szczególnie niekorzystnej sytuacji na rynku pracy lub chcących podjąć

		działalność gospodarczą jako alternatywę dla pracy w ramach etatu oraz osób ubogich pracujących, osób zatrudnionych na umowach krótkoterminowych oraz pracujących na umowach cywilno-prawnych.
Wysokość finansowania		**do 120 000,00 zł**
Okres finansowania		do 84 miesiące (7 lat)
Oprocentowanie		Preferencyjne Preferowana wysokość oprocentowania na poziomie innych tego typu działań, np. programem „Wsparcie na starcie II”
Rodzaje zabezpieczeń		Dostosowane do ryzyka inwestycyjnego, określone przez Pośredników Finansowych
Okres karencji		do 12 miesięcy
Pomoc publiczna		Dla pożyczek preferencyjnych – pomoc de minimis
Wkład pośrednika finansowego do projektu		Zakłada się minimum 15% wkład własny Pośredników Finansowych i inwestorów prywatnych do programu pożyczkowego;
Wkład własny odbiorcy ostatecznego		W zależności od decyzji pośrednika finansowego.
Dodatkowe założenia przyjęte dla produktu		
1.	**Koszty zarządzania produktem**	Zgodnie z art. 13 Rozporządzenia Delegowanego KE nr 480/2014 oraz umową o finansowanie
2.	**Obrót kapitałem**	W ramach pożyczki przewiduje się 1 krotny obrót kapitałem
3.	**Szacowany współczynnik strat**	Poziom stratowości nie powinien przekroczyć dla poszczególnych Pośredników Finansowych **25%**.

8. Najważniejsze zasady wdrażania Strategii Inwestycyjnej

8.1. Zarządzanie finansowe i wynagradzanie MFF

Wkład finansowy do instrumentu finansowego w ramach RPO-L2020 będzie przekazywany w transzach, zgodnie z zasadami określonymi w art. 41 Rozporządzenia ogólnego 1303/2013. Zgodnie z jego treścią, maksymalna transza zawarta we wniosku o płatność nie może przekraczać 25% całości wkładu z programu przeznaczonego na dany instrument finansowy. Kolejne wnioski o płatność okresową są składane wg następujących zasad:

- ✓ drugi wniosek o płatność okresową – druga transza wkładu do instrumentu finansowego jest składana, gdy przynajmniej 60% kwoty z pierwszej transzy poniesiono jako wydatek kwalifikowalny;
- ✓ trzeci i kolejne wnioski o płatność okresową – trzecia i kolejne transze wkładu do instrumentu finansowego są składane, gdy przynajmniej 85% kwoty zawartej w poprzednich wnioskach (z poprzednich transz) poniesiono jako wydatek kwalifikowalny.

Zgodnie z wyżej wskazaną zasadą 25% transzowania wkładu do instrumentu, reguła ta będzie miała również zastosowanie do wkładu wniesionego do pojedynczego projektu z zakresu IF. Jednakże, z uwagi na małą alokację przeznaczoną na wsparcie w ramach Poddziałania 6.3.2, MFF nie planuje transzowania na poziomie Pośredników Finansowych.

Symulacja wartości transz przekazywanych do MFF w ramach poszczególnych Poddziałań RPO-L2020. Wartość transz odnosi się do kwot pierwotnie dedykowanych IF w ramach Umowy o finansowanie realizacji projektów BGK (zawartej 29.03.2017 r.). Szczegółowe zasady przekazywania transz do MFF, w tym wysokość transz w ramach poszczególnych Poddziałań RPO-L2020 określa Umowa o Finansowanie.

Transza środków z Programu	Wartość transzy (w euro)
Poddziałanie 1.5.2. Rozwój sektora MŚP – instrumenty finansowe	
I. Transza – 25 %	14 250 000,00
II. Transza – 25% (po rozliczeniu 60% pierwszej transzy)	14 250 000,00
III. Transza – 25% (po rozliczeniu 85% poprzednich transz)	14 250 000,00
IV. Transza – 25% (po rozliczeniu 85% poprzednich transz)	14 250 000,00
Razem	**57 000 000,00**
Poddziałanie 3.2.4. Efektywność energetyczna – instrumenty finansowe	
I. Transza – 25 %	1 035 000,00
II. Transza – 25% (po rozliczeniu 60% pierwszej transzy)	1 035 000,00
III. Transza – 25% (po rozliczeniu 85% poprzednich transz)	1 035 000,00
IV. Transza – 25% (po rozliczeniu 85% poprzednich transz)	1 035 000,00
Razem	**4 140 000,00**
Poddziałanie 6.3.2. Wsparcie dla samozatrudnienia poprzez finansowe instrumenty zwrotne	
I. Transza – 25 %	355 000,00

II. Transza – 25% (po rozliczeniu 60% pierwszej transzy)	355 000,00
III. Transza – 25% (po rozliczeniu 85% poprzednich transz)	355 000,00
IV. Transza – 25% (po rozliczeniu 85% poprzednich transz)	355 000,00
Razem	**1 420 000,00**

Zarządzanie środkami niewykorzystanymi realizowane będzie przez MFF zgodnie z Polityką Lokowania Wolnych Środków, stanowiąca załącznik do umowy o finansowanie.

Środki niewykorzystane, a także środki zwrócone do IF będą przechowywane w pełnej wysokości na rachunkach bankowych Funduszu Funduszy, zgodnie z Polityką lokowania wolnych środków Funduszu określoną w umowie o finansowanie. Środki zwrócone do IF to zasoby uwolnione i przekazane z zaangażowania w ramach umów operacyjnych. Obejmują one zwroty z kapitału, a także wszelkie przychody i inne wpływy wygenerowane przez wsparte inwestycje odbiorców końcowych.

W okresie realizacji umowy o finansowanie MFF będzie uprawniony do otrzymywania wynagrodzenia za zarządzanie Funduszem Funduszy w postaci wypłaty opłat za zarządzanie, które mogą być uznane za wydatek kwalifikowalny w przypadku spełnienia warunków określonych w Rozporządzeniu ogólnym nr 1303/2013, Rozporządzeniu delegowanym nr 480/2014 oraz umowie o finansowanie.

Maksymalne limity kosztów i opłat za zarządzanie przysługujące MFF, które można zakwalifikować jako kwalifikowalne zostały określone w art. 13 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014.

Wynagrodzenie, o którym mowa powyżej składa się z wynagrodzenia podstawowego oraz wynagrodzenia opartego na wynikach. Przy ustalaniu metodyki obliczania wynagrodzenia będą brane pod uwagę odpowiednie kryteria, o których mowa w art. 12 ust. 1 Rozporządzenia delegowanego nr 480/2014.

Łączna suma kosztów zarządzania i opłat za zarządzanie w trakcie okresu kwalifikowalności nie może przekroczyć 7 % całkowitej kwoty wkładów z programu wpłaconych do funduszu funduszy.

Szczegółowe warunki i rozwiązania w zakresie konstrukcji mechanizmu wynagradzania Menadżera Funduszu Funduszy, w tym wynagrodzenia opartego na wynikach zostaną przedstawione w umowie o finansowanie.

8.2. Monitoring, sprawozdawczość i ocena Strategii Inwestycyjnej

Monitorowanie i ocena realizacji Strategii Inwestycyjnej będą oparte na systemie sprawozdawczości z wdrażania instrumentów finansowych w ramach RPO-L2020, prowadzonej przez MFF narastająco w ujęciu kwartalnym. Szczegółowe rozwiązania związane ze sprawozdawczością zostaną uzgodnione po zawarciu umowy. Poprzez dane ze sprawozdawczości realizowanych IF możliwa jest ocena Strategii Inwestycyjnej oraz podjęcie decyzji co do pogłębionej analizy.

Zakres zbierania informacji niezbędnych do monitorowania i sprawozdawczości IF jest zgodny z wymogami wskazanymi w Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji nr 821/2014, Rozporządzeniu Wykonawczym Komisji nr 1011/2014, Rozporządzeniu delegowanym 480/2014 oraz Wytycznymi

w zakresie monitorowania postępu rzeczowego realizacji programów operacyjnych na lata 2014-2020, Wytycznymi w zakresie warunków gromadzenia i przekazywania danych w postaci elektronicznej na lata 2014-2020.

IZ RPO-L2020 może się zwrócić do MFF wdrażającego IF o dodatkowe informacje potrzebne w procesie monitorowania oraz sprawozdawania z postępów realizacji IF, których nie obejmuje system sprawozdawczy. Pełny zakres sprawozdawczy zostanie uzgodniony w umowie pomiędzy IZ RPO-L2020 a MFF.

IZ RPO-L2020 może również poprosić MFF o przedstawienie informacji na temat realizacji Strategii Inwestycyjnej.

Nie wyklucza się, iż dane pozyskane w ramach prowadzonego monitoringu i sprawozdawczości mogą być wykorzystywane również przez podmioty doradcze (np. Rada Inwestycyjna / Komitet Doradczy) powoływane na podstawie umowy z MFF lub decyzji IZ RPO-L2020 (np. uchwały Zarządu Województwa Lubuskiego) w celu m.in. określenia działań zmierzających do aktualizacji Strategii Inwestycyjnej lub badania ex-ante instrumentów lub też działań naprawczych dla realizacji Strategii.

Dodatkowe informacje na temat procesów zarządczych i efektów realizacji Strategii Inwestycyjnej mogą być również pozyskiwane w wyniku ewaluacji. Działania ewaluacyjne skoncentrowane będą na analizie efektywności, ze szczególnym uwzględnieniem identyfikacji barier w realizacji Strategii Inwestycyjnej. Badania ewaluacyjne (w tym ewaluację on-going) realizować może zarówno IZ RPO-L2020, jaki i MFF w ścisłym porozumieniu z IZ RPO-L2020. Wnioski i rekomendacje, które na ich podstawie zostaną sformułowane, mogą przełożyć się na propozycje zmian Strategii Inwestycyjnej lub też na usprawnienie mechanizmów jej realizacji w ramach przeglądu, w tym przeglądu śródokresowego Strategii. Dodatkowo, Menadżer Funduszu Funduszy zapewni, poprzez odpowiednie zapisy w umowach operacyjnych, iż PF zobowiążą odbiorców ostatecznych do udzielania zgody na udział w badaniach ewaluacyjnych realizowanych przez IZ RPO-L2020 lub MFF.

8.3. Działania informacyjno - promocyjne

Obowiązki informacyjno-promocyjne w ramach Projektu nakłada się na Beneficjenta i Pośredników Finansowych. Obowiązki informacyjno-promocyjne Inwestorów, ostatecznych odbiorców oraz pozostałych osób i podmiotów zaangażowanych w realizację projektu zostaną określone w umowie.

Do obowiązków informacyjno-promocyjnych Beneficjenta należy oznaczenie odpowiednimi znakami wszystkich działań informacyjnych i promocyjnych dotyczących projektu, publikacji, notatek prasowych i informacyjnych, stron internetowych, newsletterów, mailingu, materiałów filmowych, konferencji, seminariów, spotkań, szkoleń i warsztatów, dokumentów, itp. Beneficjent przygotuje również dedykowaną podstronę internetową projektu. Informacje, że Projekt i wszelkie działania informacyjno-promocyjne związane z realizacją Projektu są finansowane ze środków Unii Europejskiej będą przekazywane również osobom i podmiotom zaangażowanym w realizację przedsięwzięcia.

Pozostałe warunki działań informacyjno – promocyjnych dla MFF oraz PF określi umowa o finansowanie projektu.

8.4. Zmiany Strategii Inwestycyjnej

Instytucja Zarządzająca RPO-L2020 wprowadza zmiany do Strategii Inwestycyjnej w każdym czasie z inicjatywy własnej lub na uzasadniony wniosek MFF. Ostateczne zatwierdzenie zmian w Strategii należy do IZ RPO-L2020. Decyzja dotycząca zmiany może być wsparta dodatkowymi opiniami (np. Rady Inwestycyjnej), analizami, ekspertyzami.

Na podstawie art. 37 ust. 2 lit. g Rozporządzenia ogólnego Nr 1303/2013 istnieje wymóg dotyczący aktualizacji oceny ex-ante instrumentów finansowych, a tym samym Strategii Inwestycyjnej. W trakcie trwania perspektywy finansowej 2014-2020 mogą zaistnieć różnego rodzaju przesłanki do podjęcia decyzji o zmianie warunków wdrażania IF. W ich wyniku może nastąpić konieczność np. objęcia IF innych obszarów Programu, zmiany rodzaju IF, charakterystyki odbiorców ostatecznych itp. Zatem należy prowadzić monitoring działań, a w sytuacji zaobserwowania zagrożenia dokonać zmian co do warunków udzielanych instrumentów finansowych. Aktualizacja ta ma służyć możliwości dokonania korekt zaprojektowanego kształtu IF w ramach RPO-L2020 lub ich szczegółowych parametrów, a także w sytuacji radykalnych zmian w sytuacji gospodarczej lub też zmian na rynku finansowym.

Obowiązek przeprowadzenia oceny średniookresowej wynika z Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. W rozporządzeniu wskazano, że podczas okresu programowania IZ jest zobowiązana zapewnić, aby została zrealizowana ewaluacja średniookresowa oraz aby każda tego typu ewaluacja podlegała odpowiednim działaniom następczym.

Oprócz konieczności przeprowadzenia ewaluacji on-going wdrażania IF powinno się również przeprowadzić ewaluację ex post. Ewaluacja ta powinna badać skuteczność i efektywność EFSI oraz ich wkład w realizację unijnej strategii Europa 2020.

Wprowadzenie zmian do Strategii Inwestycyjnej może wynikać w szczególności z:

- ✓ aktualizacji oceny ex-ante;
- ✓ wniosków i rekomendacji płynących z analiz sprawozdań rzeczowych i finansowych z postępu wdrażania IF;
- ✓ wniosków z wdrażania IF w ramach RPO-L2020;
- ✓ zmian w regulacjach prawnych, w tym dokumentów programowych i wdrożeniowych;
- ✓ problemów z wyborem pośredników finansowych lub niewłaściwym ich działaniem, niską ich efektywnością lub sprawnością;
- ✓ odbiegającego od założeń popytu na IF;
- ✓ barier w sprawnej realizacji IF wskazanych przez MFF oraz PF;
- ✓ występowania luki w ofercie, obszarów konkurencji z innymi mechanizmami wsparcia zarówno zwrotnego, jak i bezzwrotnego finansowanego z regionalnych i krajowych środków publicznych;

- ✓ wpływu wdrażanych IF na finansowanie oferowane przez sektor komercyjny;
- ✓ zmiany koniunktury gospodarczej w otoczeniu podmiotów mogących ubiegać się o wsparcie IF;
- ✓ zmian sytuacji społeczno-gospodarczej regionu i kraju;
- ✓ zmian zapisów Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020;
- ✓ aktualizacji Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020;
- ✓ analizy obszarów rekomendowanych w aktualizacji badania ex-ante do wyłączenia z realizacji poprzez IF – instrumenty finansowe oferujące gwarancje, venture capital, seed capital oraz inwestycje w obszarze OZE[11];
- ✓ innych wniosków i rekomendacji wynikających z analizy stanu wdrażania, w tym wdrażania RPO-L2020 i pojawienia się problemów;
- ✓ korekt oczywistych omyłek pisarskich, błędów edycyjnych.

8.5. Ponowne wykorzystanie środków z IF po zakończeniu okresu kwalifikowalności

Decyzja o trybie realizacji Strategii Wyjścia FF zostanie podjęta nie później niż 6 miesięcy przed terminem zakończenia projektu. Wówczas IZ RPO-L2020 przedstawi MFF decyzję dotyczącą kształtu Strategii Wyjścia, która będzie określać zasady postepowania z aktywami funduszu funduszy. Zasady dotyczące Polityki wyjścia z Funduszu Funduszy zostaną zapisane w umowie o finansowanie projektu.

[11] Mając na uwadze obecną sytuację w kraju w obszarze instrumentów finansowych oferujących gwarancje oraz wnioski płynące z badania ex-ante w przedmiotowym obszarze, możliwe jest na późniejszym etapie realizacji Strategii Inwestycyjnej ponowne przeanalizowanie zasadności uruchomienia wsparcia w ramach tego rodzaju instrumentu. Jako przybliżony termin kolejnego przeglądu analizy ex-ante IF można wskazać lata 2019-2020. Główną przesłanką do rozpoczęcia aktualizacji są zmiany w otoczeniu społeczno-gospodarczym oraz prawnych IF.